

גיליון מס' 53

יוני 2024

מיומנויות בישראל

הידיעון של פרויקט PIAAC

בגיליון זה

סקר מיומנויות חברתיות-רגשיות של ה-OECD

אנגלית בחברה החדית

צעירים ערבים בישראל

פערי שכר מגדריים בישראל

PISA Vocational Education and Training

לוח מחוונים לשוויון בחינוך

צרו איתנו קשר!

להצטרפות לרשימת התפוצה, להסרה או לכל שאלה:

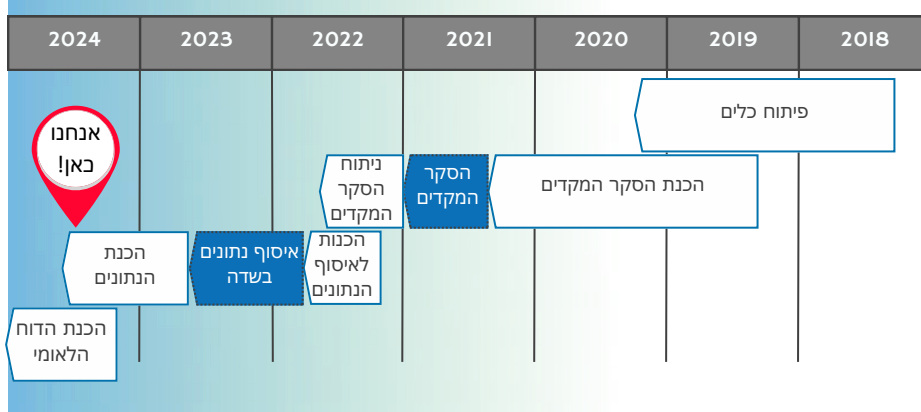
haimp@cbs.gov.il

חברי המערכת:
טניה בן גי
חיים פורטנוי

לוח הזמנים של סקר מיומנויות בישראל

דבר המערכת

בימים אלה יוצאת לדרך עבודת הניתוח של נתוני סקר מיומנויות בישראל, אשר תוביל אותנו לפרסום ממצאים ראשונים בחודש דצמבר הקרוב. על המלאכה אמונים הצוותים המקצועיים של הלמ"ס וראמ"ה, אבל אנו קוראים גם לקהילה המחקרית להצטרף ולהעשיר את מגוון הממצאים שיועמדו לרשות מקבלי ההחלטות והציבור בדצמבר וגם אחרי כן.

בגיליון הנוכחי יש דגש מיוחד על הנעשה בארץ, באופן שנותן משנה תוקף לשם הידיעון שלנו - "מיומנויות בישראל". מחקרים חדשים שממשיכים לצאת בישראל ובעולם בהתבסס על נתוני המחזור הראשון, על אף השנים שחלפו מאז נאספו, ממחישים את הנחיצות ואת הביקוש הרב שיש כיום בישראל לנתוני מיומנויות חדשים.

וזה בדיוק הדבר שעליו אנו עמלים בימים אלה, כדי שהחל בחודש דצמבר הקרוב יעמוד לרשות החוקרים וקובעי המדיניות בישראל מקור נתונים עדכני, שיביא ממצאים חדשים ויצביע על מגמות השינוי במיומנויות, שמונה שנים לאחר הפרסום האחרון ב-2016.

קריאה מהנה!

מן העיתונות

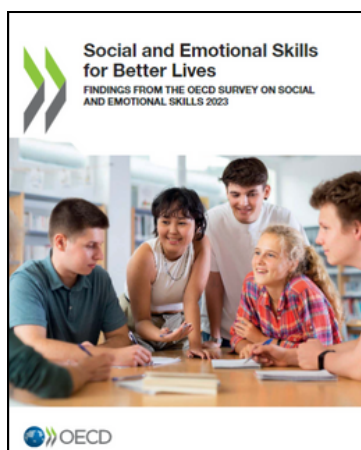

מחקר ראשון מסוגו מיפה את המיומנויות הנדרשות בישראל, ועד כמה העובדים שולטים בהן ■ "קובעי המדיניות נערכים להשפעת הבינה המלאכותית, אבל המחקר מראה שיש לנו בעיות במיומנויות הרבה יותר בסיסיות"

«לכתבה בדה מרקב»

Social and Emotional Skills for Better Lives

ממצאים חדשים מסקר מיומנויות חברתיות-רגשיות

«לפרסום המלא»

ארגון ה־OECD פרסם ממצאים מסקר מיומנויות חברתיות-רגשיות. הסקר נערך בשנת 2023 בקרב בני 10 ובני 15 במדינות שונות בעולם. הדוח בוחן כיצד המיומנויות הבאות שונות לפי קבוצות סוציו־דמוגרפיות, וכיצד הן קשורות לתוצאות מפתח בחיים: מיומנויות ביצוע משימה (התמדה, אחריות, שליטה עצמית והנעה להישגים); מיומנויות ויסות רגשי (התנגדות ללחץ, שליטה רגשית ואופטימיות); מיומנויות מעורבות עם אחרים (אסרטיביות, חברותיות ואנרגייה); פתיחות מחשבתית (סקרנות, יצירתיות וסובלנות) וכישורי שיתוף פעולה (אמפתיה ואמון). התוצאות מראות שהכישורים החברתיים והרגשיים של התלמידים קשורים לתוצאות חיים טובות יותר, כולל הצלחה אקדמית, שביעות רצון גדולה יותר מהחיים, התנהגויות בריאות יותר, פחות חדרת מבחנים, ותוכניות קריירה שאפתניות יותר. הסקר מגלה גם כי מיומנויות אלו מתחלקות באופן לא שוויוני בין התלמידים לפי גיל, מגדר ורקע סוציו־אקונומי.

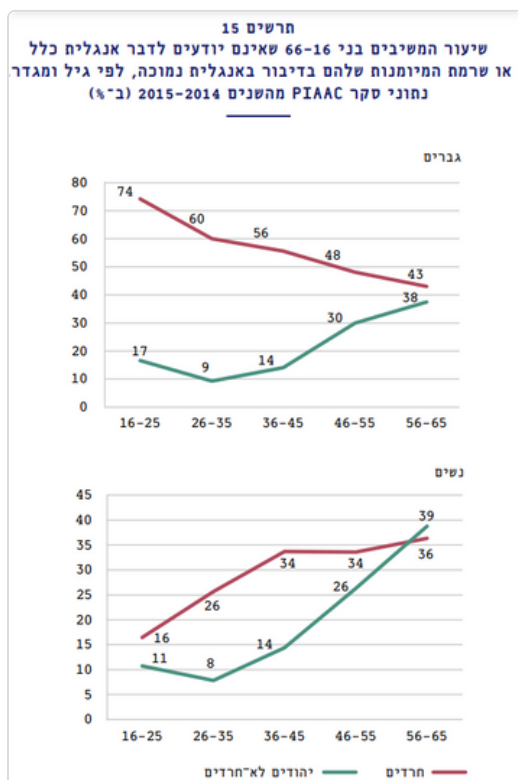
מחקר מדיניות

אנגלית בחברה החרדית

מחקר של אריאל פינקלשטיין מהמכון הישראלי לדמוקרטיה בוחן את המאפיינים הייחודיים של לימוד ושליטה באנגלית בחברה החרדית. השפה האנגלית היא כיום השפה הבינלאומית, ומיומנות באנגלית היא תנאי בסיסי להשתלבות בהשכלה הגבוהה ובשוק העבודה.

לימודי שפה שונים במהותם מלימודים המבוססים בעיקר על הקניית ידע (מדעים, היסטוריה) או על כישורים לוגיים (מתמטיקה), ובשל כך קשה יותר להשלים את הפערים באנגלית בגיל מבוגר. המחקר בוחן את המאפיינים השונים של לימוד האנגלית במערכת החינוך החרדית ואת מיומנויות באנגלית, בין היתר באמצעות נתוני סקר מיומנויות (PIAAC).

« למחקר המלא »

צעירים ערבים בישראל - תמונת מצב 2023

בשנת 2023 פורסמה סקירה סטטיסטית מקיפה על צעירים ערבים בישראל. הסקירה הוזמנה על ידי רשות הצעירים והופקה על ידי מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל בשותפות עם המכון הישראלי לדמוקרטיה.

בסקירה המחברים מתבוננים במצבם הייחודי של צעירים וצעירות ערבים בישראל, ובוחנים את המאפיינים הסוציו-דמוגרפיים שלהם, השכלה, תעסוקה ועוד.

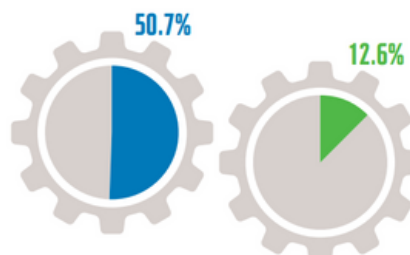
הפרק על שימוש באמצעים דיגיטליים השתמש בין היתר בנתוני סקר מיומנויות (PIAAC).

ציון ממוצע של צעירים בני 18-34 בסקר מיומנויות לפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת בשנת 2015, לפי קבוצת אוכלוסייה

יהודים ואחרים ערבים

צעירים בני 18-34 שהפנינו בשנת 2015 רמת מיומנות גבוהה לפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת, לפי קבוצת אוכלוסייה (באחוזים)

יהודים ואחרים ערבים

« לסקירה המלאה »

לוח 16.16: מיומנויות של צעירים בני 18-34 בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין (ציון ממוצע; באחוזים)

כלל הצעירים			ערבים			יהודים ואחרים		
סך הכל	גברים	נשים	סך הכל	גברים	נשים	סך הכל	גברים	נשים
283	284	282	241	242	240	290	292	288
רמת מיומנויות								
19.3	19.3	19.3	47.7	45.2	50.2	14.9	15.2	14.6
33.4	30.9	35.9	39.7	41.1	38.2	32.5	29.3	35.5
36.7	38.5	34.8	11.8	13.3	10.4	40.5	42.6	38.5
10.6	11.2	10.0	0.8	0.4	1.1	12.2	13.0	11.4

מקור: למ"ס, סקר מיומנויות בוגרים (PIAAC) (קובץ נתונים שהתקבל לבקשת מכון ברוקדייל)

על פערי שכר מגדריים - מחקר חדש מבוסס נתוני PIAAC בישראל

החוקר מגיע למסקנה שמדיניות ציבורית לצמצום פערי שכר חייבת לכלול פעולות לעידוד נשים לעבוד במשרה מלאה ולעודד תלמידות בבית הספר ללמוד מתמטיקה, מדעים והנדסה ברמה מתקדמת.

« למחקר המלא

לאחרונה פרסם ד"ר יעקב גלבוע מהמכללה האקדמית ספיר מאמר המבוסס על ניתוח נתוני המחזור הראשון של סקר מיומנויות (PIAAC) בישראל. המאמר בוחן את פערי השכר המגדריים בישראל - מהגבוהים ביותר מבין מדינות ה-OECD. המחקר בוחן משוואות שכר ופערי שכר, וההסברים העיקריים שנמצאו לפער הם ההבדלים בשעות העבודה בין גברים לנשים, וכן הבדלים מגדריים באוריינות מתמטית, ובשימוש במיומנויות אלו בעבודה. הניתוח מעלה, בין השאר, שמי שעובד במשרה המצריכה שימוש תדיר באלגברה, סטטיסטיקה ומתמטיקה מתקדמת (משרות שבהן ייצוג הנשים נמוך) שכרו גבוה בכ-14% לעומת עובדים דומים שעבודתם אינה דורשת זאת.

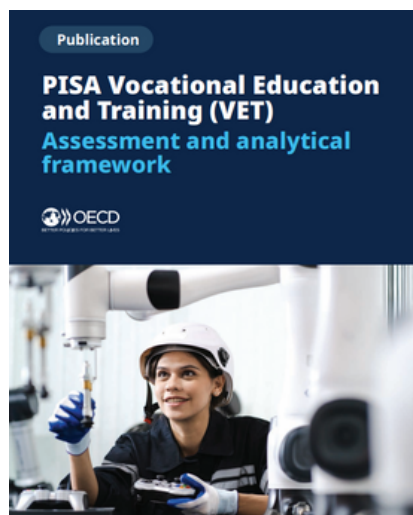
חדש על המדף

- [Investment in human capital: Formal education, training and skills – Analyses with PIAAC](#)
- [Education, educational mismatch and occupational status: an analysis using PIAAC data](#)
- [How 15-year-olds learn English: Case studies from Finland, Greece, Israel, the Netherlands and Portugal](#)
- [An engagement-aware predictive model to evaluate problem-solving performance from the study of adult skills' \(PIAAC 2012\) process data](#)
- [Challenging social inequality through career guidance](#)

↑ לחצו על הקישורים לפרסום המלא ↑

יזמה חדשה של ארגון ה-OECD PISA VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING (VET)

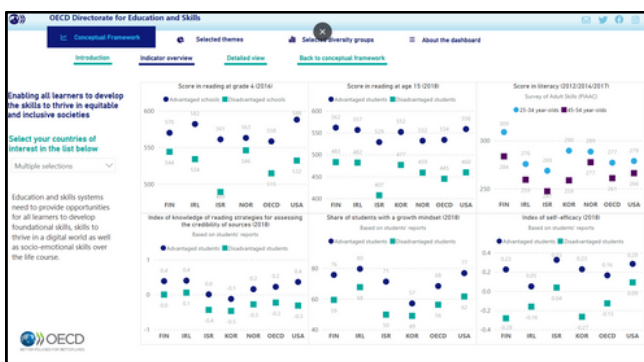
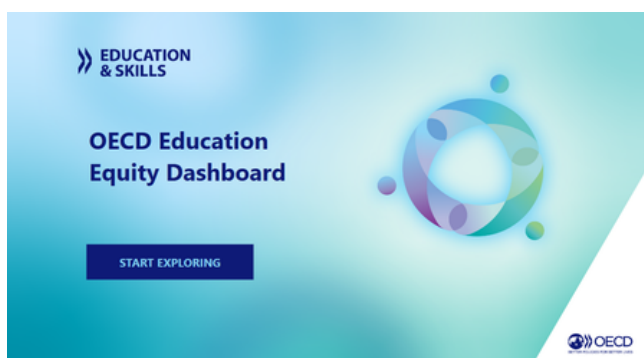
PISA-VET הוא פרויקט הערכה חדש של ארגון ה-OECD שנועד למדוד את הכישורים של תלמידים הלומדים הכשרה מקצועית במגמות נבחרות.

הפרויקט תומך במדינות, בחיזוק מערכות החינוך המקנות כישורים מקצועיים, על ידי פיתוח ויישום של כלי הערכה סטנדרטי בינלאומי המודד תוצאות של חינוך מקצועי. ניתוח תוצאות ההערכה עשוי להניב תובנות בנוגע לדרכים לשפר את הרלוונטיות, את האיכות ואת האפקטיביות של תוכניות ההכשרה המקצועית.

« לפרסום המלא »

Education Equity Dashboard לוח מחוונים לשוויון הזדמנויות בחינוך

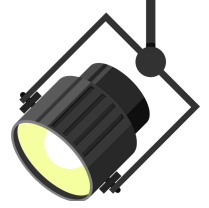
לוח המחוונים לשוויון הזדמנויות בחינוך (Education Equity Dashboard) הוא כלי לקובעי מדיניות ולכלל הציבור, למעקב אחרי מאמצי המדינות לקידום שוויון, הוגנות ושילוב בחינוך. לוח המחוונים מכיל 35 אינדיקטורים מרכזיים המאפשרים השוואה בין לאומית של היבטים שונים של שוויון בחינוך.

לוח המחוונים פותח ב-OECD בשנת 2022, והוא בוחן את החינוך במהלך החיים ואת הקשר בין חינוך למגוון תוצאות חינוכיות, כלכליות וחברתיות. האינדיקטורים נבחרו בשל הרלוונטיות המושגית שלהם וחשיבותם לשוויון בחינוך כיום ובעתיד.

הנתונים לרוב האינדיקטורים נלקחו מסקרים בינלאומיים גדולים (PISA, PIAAC, TALIS ועוד) לצד מאגרי מידע של ה-OECD וארגונים בינלאומיים נוספים. כל הנתונים העומדים בבסיס לוח המחוונים זמינים להורדה בחינם מאתר ה-OECD.

« לוח המחוונים »

זרקור על חברי הצוות מיכל כהן

מיכל היא מנהלת פרויקטים באגף מערכות מידע (טד"מ) בלמ"ס. היא אחראית על האינטגרציה במערכות מידע בסקרים: הוצאות משקי בית, ענפי הכלכלה (מוצרים וחומרים) וסקר מיומנויות. נוסף על כך, מיכל אחראית על מערכת "ניהול קבצים" לניהול דרישות קבלת נתונים מגורמי חוץ ללמ"ס.

מיכל הצטרפה לצוות סקר מיומנויות עם תחילת תכנון המחזור הראשון של הסקר בשנת 2012. תפקידה בצוות הוא Coordinator Technology Information. מתפקידה לדאוג שכל המערכות של הסקר, בין שפותחו בישראל ובין שב־OECD, עובדות ומתפקדות כראוי.

מיכל גם הייתה אחראית על הקשר עם ה־OECD בכל התחומים הקשורים למערכות המידע של הסקר.

מיכל בעלת תואר ראשון במחשבים ובכלכלה. היא נשואה לאל, אימא לשש בנות וסבתא לשני נכדים (להמחשה - ראו אחד מהם בתמונה!).

על אודות סקר מיומנויות

סקר מיומנויות (PIAAC) הוא המחקר הבינלאומי הגדול אי פעם למדידת כישורי אוכלוסייה בגיל עבודה. הסקר נעשה מטעם ארגון ה־OECD, ומשתתפות בו 31 מדינות ובהן ישראל.

הסקר נעשה בפעם הראשונה בעולם בשנים 2011-2017. ישראל פרסמה את תוצאות הסקר ביוני 2016. בימים אלה נערך בעולם ובישראל המחזור השני, שיפרסם את ממצאיו בסוף 2024.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אחראית לביצוע הסקר בישראל, בשיתוף הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה). הגורמים המשתתפים במימון הפרויקט בישראל הם משרד האוצר, משרד הכלכלה והתעשייה, משרד העבודה, מערך הדיגיטל הלאומי, משרד החינוך, המועצה להשכלה גבוהה ובנק ישראל.

למידע נוסף »